

Bruksela 17 kwietnia 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA: SMR jako kluczowy element bezpieczeństwa energetycznego UE: wydarzenie w Parlamencie Europejskim

Bruksela, 18.03.2025 r. – W Parlamencie Europejskim odbyło się wydarzenie wysokiego szczebla zatytułowane *„Bezpieczeństwo energetyczne jako filar bezpieczeństwa państw i Unii Europejskiej: Rola SMR w wzmacnianiu bezpieczeństwa energetycznego UE”*, współorganizowane przez ZPP (Związek Przedsiębiorców i Pracodawców) oraz SNETP (Platforma Technologiczna Zrównoważonej Energii Jądrowej), pod patronatem polskich posłów do Parlamentu Europejskiego oraz Polskiej Prezydencji w Radzie UE. Wydarzenie zgromadziło kluczowych decydentów politycznych, liderów przemysłu i naukowców, aby omówić strategiczną rolę Małych Reaktorów Modułowych (SMR) w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego Europy.

Podczas wydarzenia podkreślono ambitne projekty jądrowe Polski jako kluczowe narzędzia do dekarbonizacji miks energetyczny oraz procesów przemysłowych. Zwrócono również uwagę na to, w jaki sposób SMR mogą dostarczać zarówno energię elektryczną, jak i ciepło, jednocześnie wzmacniając odporność energetyczną UE. Dyskusje utwierdziły przekonanie, że energia jądrowa, obok odnawialnych źródeł energii, stanowi nieodzowny element czystej transformacji energetycznej UE.

Do najważniejszych wniosków należą:

Zaangażowanie rządu polskiego: Wojciech Wrochna, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Przemysłu, podkreślił komplementarną rolę dużych reaktorów i SMR w zapewnieniu stabilnej i przystępnej cenowo energii. Wezwał do bardziej elastycznych zasad pomocy publicznej UE dla projektów jądrowych oraz do przyspieszenia procedur licencyjnych.

Silne wsparcie polityczne: Poseł do PE Adam Jarubas (EPP) pochwalił SMR jako opłacalne i przewidywalne kosztowo rozwiązanie, umożliwiające inwestycje sektora prywatnego.

Wsparcie instytucji UE: Przedstawiciele Komisji Europejskiej, Maive Rute (DG GROW) oraz Jan Panek (DG ENER), potwierdzili zaangażowanie UE w neutralność

technologiczną i uznali rolę energetyki jądrowej w zmniejszaniu zależności od paliw kopalnych. Zaznaczyli, że zapotrzebowanie na niezawodną, niskoemisyjną energię w Europie szybko rośnie. Podkreślono znaczenie Europejskiego Sojuszu Przemysłowego na rzecz SMR jako kluczowej inicjatywy wspierającej wdrażanie technologii.

Perspektywa przemysłu i nauki: Prelegenci z Nucleareurope, OSGE, EDF (Nuward), NCBJ i innych wiodących organizacji przedstawili strategiczne zalety energetyki jądrowej, szczególnie w kontekście silnego wsparcia ze strony europejskiego przemysłu i łańcucha dostaw: niezależność energetyczna, przystępność cenowa i tworzenie miejsc pracy. Zwrócono również uwagę na znaczenie międzynarodowej współpracy w Europie w celu przyspieszenia realizacji projektów i zapewnienia odporności łańcucha dostaw.

Udana organizacja wydarzenia przez SNETP i ZPP dowodzi rosnącej dynamiki wokół energii jądrowej jako filaru bezpieczeństwa energetycznego Europy. W miarę jak UE przyspiesza swoje działania dekarbonizacyjne, energetyka jądrowa – szczególnie SMR – wyróżnia się jako niezawodne, innowacyjne i strategicznie istotne źródło energii dla przyszłości kontynentu.

Wypowiedzi uczestników wydarzenia:

Wojciech Wrochna, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Przemysłu oraz Pełnomocnik Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, otworzył dyskusję, podkreślając rolę energii jądrowej w realizacji celów transformacji energetycznej UE. Wskazał na konieczność zaangażowania interesariuszy, organów regulacyjnych i decydentów politycznych w celu zapewnienia skutecznego wsparcia dla energetyki jądrowej. Wrochna zaznaczył, że energochłonne branże przemysłu oraz nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja i centra danych, wymagają stabilnych i czystych źródeł energii, co czyni SMR kluczowym rozwiązaniem. Podkreślił również wagę stworzenia stabilnych ram regulacyjnych, które przyciągną inwestycje i przyspieszą wdrażanie projektów jądrowych.

Adam Jarubas, Posel do Parlamentu Europejskiego i Przewodniczący Komisji SANT, wskazał na wyzwania związane z osiągnięciem niskoemisyjnej przyszłości energetycznej oraz potrzebę zrównoważonego miksu energetycznego. Zaznaczył, że mimo iż odnawialne źródła energii są niezbędne, same nie są w stanie zapewnić bezpieczeństwa energetycznego. Jarubas wskazał SMR jako obiecującą alternatywę ze względu na ich elastyczność i możliwość finansowania ze środków prywatnych.

Zauważył, że choć technologia ta jest rozwijana, żadna elektrownia SMR nie działa jeszcze w Europie, a obecnie prowadzone są trzy projekty.

Maive Rute, Zastępca Dyrektora Generalnego DG GROW, potwierdziła zaangażowanie Komisji Europejskiej na rzecz zapewnienia zrównoważonej i czystej przyszłości energetycznej. Przyznała, że osiągnięto już znaczne zmniejszenie zależności od paliw kopalnych, ale potrzebne są dalsze działania na rzecz połączeń sieciowych i rozwoju infrastruktury. Rute zaznaczyła, że bezpieczeństwo energetyczne to nie tylko priorytet przemysłowy, ale również kluczowy temat gospodarczy i geopolityczny. Wskazała na trwające inicjatywy UE, w tym "Clean Industrial Deal", który ma na celu powiązanie konkurencyjności z dekarbonizacją.

Emmanuel Brutin, Dyrektor Generalny Nuclear Europe, podkreślił kluczową rolę istniejących elektrowni, nowych inwestycji i SMR w zabezpieczeniu dostaw energii w Europie. Pozytywnie odniósł się do "Clean Industrial Deal" UE i podkreślił znaczenie stworzenia równych warunków dla energetyki jądrowej. Brutin zaznaczył wyzwania finansowe projektów jądrowych, w szczególności wysokie koszty kapitałowe, i zaapelował o stworzenie dedykowanych mechanizmów wsparcia. Dodał, że przedłużenie żywotności istniejących elektrowni jądrowych pozostaje najbardziej opłacalnym sposobem na wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i utrzymanie stabilnych cen energii.

Jakub Bińkowski, Członek Zarządu ZPP, zwrócił uwagę na pilną potrzebę rozwiązania niepewności regulacyjnych dotyczących SMR. Podkreślił potrzebę jasnych wytycznych dotyczących harmonogramów inwestycyjnych oraz strategii wdrażania. Bińkowski zaznaczył, że stworzenie środowiska przyjaznego dla inwestorów jest kluczowe dla przyspieszenia rozwoju technologii jądrowych. Wezwał decydentów politycznych do podjęcia zdecydowanych działań, by SMR mogły stać się realnym elementem transformacji energetycznej w Europie.

Bernard Salha, Prezes SNETP, przedstawił przegląd wyzwań i szans europejskiego sektora jądrowego. Zaznaczył konieczność ograniczenia zależności od paliw kopalnych i zapewnienia przystępnej cenowo, zdekarbonizowanej energii elektrycznej. Salha wskazał, że poziom elektryfikacji będzie znacząco rósł, a energetyka jądrowa odegra kluczową rolę zarówno w produkcji energii elektrycznej, jak i ciepła przemysłowego. Podkreślił także wkład energii jądrowej w suwerenność gospodarczą, tworzenie miejsc pracy i rozwój badań w całej Europie.

Jan Panek, przedstawiciel Europejskiego Sojuszu Przemysłowego na rzecz SMR z DG ENER, podkreślił kluczową rolę wsparcia politycznego ze strony Parlamentu

Europejskiego dla rozwoju technologii SMR. Zaznaczył, że poprzednia kadencja wykazała silne poparcie i wskazał na potrzebę utrzymania tego impetu w obecnej kadencji. Panek przedstawił projektowe podejście Sojuszu, wskazując, że zidentyfikowano już dziewięć projektów SMR, które mają napędzać wdrażanie technologii w całej UE. Podkreślił potrzebę stworzenia warunków regulacyjnych i finansowych, które umożliwią ich komercjalizację do początku lat 30. XXI wieku.

Jung Eun Kim, Wiceprezes Samsung C&T, zaznaczył, że wsparcie ze strony firm inżynierskich, dostawczych i budowlanych (EPC) jest kluczowe dla skutecznego wdrażania projektów SMR. Kim wskazał, że projekty jądrowe wymagają EPC, które są zdolne do realizacji zgodnie z harmonogramem i budżetem. Jako wzór wskazał wybudowaną przez Samsung C&T elektrownię Barakah. Firma jest technologicznie neutralna i deklaruje gotowość do budowy jednostek BWRX-300 planowanych w Polsce przez OSGE. Samsung C&T jest gotowe uczestniczyć w dowolnym projekcie SMR lub reaktora pełnoskalowego, wykorzystując doświadczenie zdobyte w Korei i na Bliskim Wschodzie.

Rafał Kasprów, Prezes ORLEN Synthos Green Energy (OSGE), przedstawił spostrzeżenia z amerykańskiego sektora energetycznego, podkreślając zwrot w kierunku „realizmu energetycznego” – priorytetowego traktowania niezawodnych źródeł pracujących w podstawie systemu. Wskazał, że przemysł w USA ogłosił początek nowej ery w energetyce. *To ważne przesłanie – informacje z USA zawsze mają ogromne znaczenie – wybrzmiało podczas największej światowej konferencji branżowej CERAWeek w Houston. Kluczowa myśl Rafała Kasprowa brzmiała: aby przywrócić konkurencyjność przemysłu UE wobec USA, w takich obszarach jak centra danych i AI, potrzebujemy energii – w odpowiedniej ilości, jakości dostaw, przez 24/7, niezależnie od warunków pogodowych.* Budowa floty reaktorów BWRX-300 może być znakomitą przykładową współpracą transatlantycką – amerykański projekt, ale bardzo silny europejski łańcuch dostaw. *Turbiny mogą pochodzić z Francji lub Polski, mamy fabryki w Polsce produkujące generatory, paliwo od dekad wytwarzane jest w Hiszpanii. Nie pytajmy „a co jeśli” – SMR to sprawdzona technologia. Nie ma wątpliwości co do bezpieczeństwa czy czasu budowy. To nie czas na wahania – to czas na działanie. A dobra wiadomość brzmi: już działamy.*

Sandro Baldi, Dyrektor ds. Komercyjnych SMR w EDF – International Nuclear Development, przedstawił projekt NUWARD EDF, zaprojektowany jako alternatywa dla elektrowni węglowych i dostawca energii elektrycznej oraz ciepła dla przemysłu. Podkreślił modułowe podejście projektu, prostotę, skalowalność i prefabrykację jako elementy zapewniające efektywność kosztową i szybsze wdrażanie. Przedstawił także trwającą współpracę sześciu europejskich organów nadzoru jądrowego w celu

harmonizacji wymogów regulacyjnych i uniknięcia niepotrzebnych modyfikacji projektowych między państwami. Zaznaczył, że silny europejski łańcuch dostaw jest kluczowy dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego bez zależności zewnętrznych.

Józef Sobolewski, Dyrektor ds. Rozwoju Reaktorów Wysokotemperaturowych w NCBJ, zaprezentował polski projekt reaktora HTGR-POLA – wysokotemperaturowego reaktora chłodzonego gazem, zaprojektowanego do dostarczania ciepła dla zastosowań przemysłowych. Wskazał, że choć rynek zdominowany jest przez tradycyjne reaktory wodne, reaktory IV generacji, takie jak HTGR-POLA, oferują wyższą efektywność i zwiększone bezpieczeństwo. Sobolewski zaznaczył, że 50% własności intelektualnej za projektem pochodzi z Polski, co pozycjonuje kraj jako lidera zaawansowanych technologii jądrowych w UE. Podkreślił potencjał energii jądrowej do dekarbonizacji branż trudnych do ograniczenia emisji oraz do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych nie tylko w UE.

Abderrahim Al Mazouzi, Sekretarz Generalny SNETP, wygłosił końcowe wystąpienie, podkreślając kluczową rolę dalszej współpracy pomiędzy decydentami politycznymi, liderami przemysłu i dostawcami technologii w celu przyspieszenia wdrażania SMR w Europie.